

Talousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi käsiteollisuustuotteiden ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2017/1001 ja (EU) 2019/1753 sekä neuvoston päätöksen (EU) 2019/1754 muuttamisesta (maantieteelliset merkinnät)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi käsiteollisuustuotteiden ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2017/1001 ja (EU) 2019/1753 sekä neuvoston päätöksen (EU) 2019/1754 muuttamisesta (maantieteelliset merkinnät) (U 71/2022 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Stiina Löytömäki, työ- ja elinkeinoministeriö
- asiantuntija Hannu Ylänen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- asiantuntija Albert Mäkelä, Suomen Yrittäjät ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Keskuskauppakamari

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Asetusehdotuksella pyritään luomaan käsiteollisuus- ja teollisuustuotteille yhtenäiset eurooppalaiset teollis- ja tekijänoikeudet, jotka antavat saman suojan koko unionissa. Lisäksi ehdotuksella muutetaan Euroopan unionin tavaramerkistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/1001 siltä osin kuin on kyse säännöksistä, jotka koskevat mahdollisia ristiriitoja maantieteellisten merkintöjen ja tavaramerkkien välillä, ja Euroopan unionin teollisoikeuksien

Valiokunnan lausunto TaVL 52/2022 vp

viraston (EUIPO) uusia tehtäviä, jotka mahdollistavat teollisoikeuksien viraston hallinnoivan ja edistävän käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisiä merkintöjä. EU-tavaramerkkejä varten perustetaan myös verkkotunnusten tieto- ja hälytysjärjestelmä, jonka tarkoitus on suojata EU-tavaramerkkejä verkkotunnuksissa.

Lisäksi ehdotetaan muutoksia neuvoston päätökseen (EU) 2019/1754 EU:n liittymisestä Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä; sekä muutoksia asetukseen (EU) 2019/1753 EU:n liittyttä Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan.

Yleiset säännökset

Asetuksella säädetään sellaisten tuotteiden nimien rekisteröinnistä, suojasta, valvonnasta ja täytäntöönpanosta, joiden laatu, maine tai muu ominaisuus on sidoksissa niiden maantieteelliseen alkuperään. Yleisissä säännöksissä määritellään keskeisimmät käsitteet ja henkilötietojen suojaan liittyvät säännökset. Käsiteollisuustuotteilla tarkoitetaan asetusehdotuksessa tuotteita, jotka on joko valmistettu kokonaan käsin tai käsityökalujen avulla tai mekaanisin keinoin, kunhan käsin tehty osuus on lopputuotteen tärkein komponentti. Teollisuustuotteilla tarkoitetaan tuotteita, jotka valmistetaan standardoidulla tavalla, yleensä massamittakaavassa ja koneilla.

Käsiteollisuus- ja teollisuustuotteen maantieteellisen merkinnän suojan edellytyksenä on, että tuote on peräisin tietyistä paikasta, tietyltä alueelta tai tietyistä maasta; tuotteen laatu, maine tai muu ominaispiirre juontuu pääosin sen maantieteellisestä alkuperästä; ja ainakin yksi tuotantovaiheista tapahtuu rajatulla maantieteellisellä alueella.

Maantieteellisten merkintöjen rekisteröinti ja suojaaminen eivät vaikuta valmistajien velvoitteisiin noudattaa muita EU:n sääntöjä, etenkin niitä, jotka koskevat tuotteiden markkinoille saatamista, tuotteiden merkintävaatimuksia, tuoteturvallisuutta, kuluttajansuojaa ja markkinavontaa.

Maantieteellisten merkintöjen rekisteröinti

Ehdotuksessa säädetään rekisteröintiä koskevista yhdenmukaisista säännöistä niin kansallisella kuin EU:n tasolla, mukaan lukien vastaväitemenettely, määritellään hakija ja luetellaan hakijaan sovellettavat vaatimukset, täsmennetään hakemusasiakirjojen sisältö ja määritellään käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen unionin rekisterin asema. Ehdotuksessa myös säädetään jäsenvaltioiden ja komission nimeämistä asiantuntijoista koostuvasta neuvoo-antavasta lautakunnasta, jota on kuultava, mikäli rekisteröintihakemus toimitetaan asetusehdotuksen 15 artiklan mukaisen suoran rekisteröintimenettelyn kautta EUIPO:lle.

Ehdotuksessa säädetään kaksivaiheisesta rekisteröintimenettelystä, jonka ensimmäisessä, jäsenvaltioiden tasolla toteutettavassa vaiheessa kansalliset tai paikalliset viranomaiset suorittava hakemuksen ensimmäisen tarkastuksen, joka koskee paikallisten valmistajien sopimia tuote-eritelmiä sekä maantieteellisiä merkintöjä koskevia hakemuksia, ja toteuttava kansallisen vastaväitemenettelyn. Kansallinen viranomainen tekee päätöksen siitä, että hakemus täyttää asetuksen vaatimukset, minkä jälkeen jäsenvaltio toimittaa unionin rekisteröintihakemuksen EUIPO:lle. Tätä

Valiokunnan lausunto TaVL 52/2022 vp

seuraa hakemuksen tarkastaminen, maailmanlaajuinen vastaväitemenettely sekä lopullinen päätös maantieteellisen merkinnän suojan myöntämisestä tai epäämisestä. Nimien suojaamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa maantieteelliset merkinnät olisi rekisteröitävä ainoastaan unionin tasolla.

Ehdotuksessa säädetään myös poikkeuksellisesta rekisteröintijärjestelmästä, joka mahdollistaa suoran rekisteröintimenettelyn EUIPO:ssa ilman kansallista menettelyä. Tässä tapauksessa jäsenvaltio saa poikkeuksen velvoitteesta nimetä kansallinen viranomainen, joka vastaa käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen rekisteröintiä, kansallisia vastaväitteitä, tuote-eritelmän muutoksia ja rekisteröinnin peruuttamista koskevista menettelyistä. Komissio voi sallia suoran rekisteröintimenettelyn sellaisille jäsenvaltioille, joilla a) ei ole erityistä suojaa käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisille merkinnöille; ja b) jotka esittävät komissiolle poikkeusta koskevan pyynnön ja arvion, joista käy ilmi, että paikallinen intressi suojata käsiteollisuus- ja teollisuustuotteet maantieteellisellä merkinnällä on vähäinen.

Jäsenvaltioiden, jotka valitsevat poikkeuksellisen rekisteröintijärjestelmän, tulee nimittää EUIPO:n toteuttamaa rekisteröintimenettelyä varten yksi yhteyspiste, jonka tulisi olla luonnollinen henkilö, jolla on asiantuntemusta ja paikallista tietoutta maantieteellisistä merkinnöistä, sekä toimivaltainen viranomainen, joka vastaa maantieteellisten merkintöjen valvonnasta ja täytäntöönpanosta.

Ehdotuksen mukaan komissiolla on oikeus siirtää EUIPO:lta itselleen valta päättää asetusehdotuksen 17 artiklassa tarkoitettua unionin rekisteröintihakemuksesta milloin tahansa ennen menettelyn päättymistä, jos tällainen päätös voi vaarantaa yleisen edun tai unionin kauppaa- tai ulkosuhteet. Tätä oikeutta on tarkoitus käyttää vain silloin, kun politiikkaan liittyvät näkökohdat voivat syrjäyttää teollisoikeuksien tekniset näkökohdat, sillä maantieteellisillä merkinnöillä on merkittävä rooli unionin kauppaa- ja ulkopolitiikassa.

Ehdotuksen mukaan rekisteröintimenettelyn ensimmäisessä vaiheessa eli kansallisella tasolla jäsenvaltiot voivat periä maksuja kattaakseen asetusehdotuksen mukaisen suojajärjestelmän hallinnointikustannukset, mutta niiden on oltava tasoltaan kohtuullisia ja edistettävä maantieteellisten merkintöjen valmistajien kilpailukykyä. Maksujen tasoa määritettäessä tiettyjen yritysten, kuten mikro- ja pk-yritysten, erityinen tilanne voidaan ottaa huomioon muun muassa pienempinä maksuina. EU-tasolla eli rekisteröintimenettelyn toisessa vaiheessa EUIPO ei peri maksuja maantieteellisten merkintöjen rekisteröinnistä, paitsi kun on kyse 15 artiklan mukaisesta suorasta rekisteröintimenettelystä.

Ehdotuksessa säädetään verkkotunnusten tieto- ja hälytysjärjestelmän perustamisesta. Kun maantieteellistä merkintää koskeva hakemus jätetään, tieto- ja hälytysjärjestelmä ilmoittaa maantieteellisen merkinnän hakijoille kyseisen maantieteellisen merkinnän saatavuudesta verkkotunnuksena ja valinnaisesti tiedon kyseisen maantieteellisen merkinnän kanssa samanlaisen tai samankaltaisen rekisteröidyn tunnuksen rekisteröinnistä. Unioniin sijoittuneiden maakoodien ylä-tason verkkotunnusten rekistereiden on toimitettava teollisoikeuksien virastolle kaikki hallussaan olevat tiedot ja data, jotka ovat tarpeen verkkotunnus- ja hälytysjärjestelmän kannalta.

Myös asetusta (EU) 2017/1001 Euroopan unionin tavaramerkistä (EU-tavaramerkkiasetus) ehdotetaan muutettavaksi siten, että perustetaan vastaava verkkotunnusten tieto- ja hälytysjärjestelmä.

Valiokunnan lausunto TaVL 52/2022 vp

Maantieteellisten merkintöjen suoja

Ehdotuksessa säädetään käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojan tasosta. Lisäksi ehdotuksessa selvennetään yleisnimien käsitettä ja homonyymisten (nimiä, jotka saavat kuluttajan virheellisesti uskomaan, että tuotteet ovat peräisin joltain muulta alueelta) maantieteellisten merkintöjen rekisteröintiä sekä suhdetta tavaramerkkeihin. Ehdotuksessa myös määritellään maantieteellisen merkinnän suhde suojattuihin verkkotunnuksiin.

Ehdotukseen sisältyvät valmistajaryhmiä koskevat säännöt sekä valmistajaryhmien tehtävät ja oikeudet maantieteellisten merkintöjensä hallinnoinnissa, toiminnan edistämisessä ja valvonnassa. Ehdotuksen mukaisesti valmistajaryhmät voivat laatia tuote-eritelmän ja valvoa, että maantieteellisellä merkinnällä nimetyn tuotteen tuotantovaiheet ovat sen mukaisia, toteuttaa oikeustoimia maantieteellisen merkinnän ja suojan varmistamiseksi, sopia kestävyysitoumuksista, toteuttaa toimia maantieteellisen merkinnän toiminnan parantamiseksi, kuten kollektiivisia markkinointi- ja mainontakampanjoita, tiedotus- ja menekinedistämistoimia sekä neuvontaa. Lisäksi ne voivat torjua maantieteellisen merkinnän väärentämistä ja tuote-eritelmän vastaisen maantieteellisen merkinnän vilpillistä käyttöä seuraamalla maantieteellisen merkinnän käyttöä sisämarkkinoilla ja kolmansien maiden markkinoilla sekä tarvittaessa tiedottamalla täytäntöönpanoviranomaisille mahdollisista väärinkäytöksistä.

Ehdotuksessa säädetään myös tuotteita sertifioivista elimistä, joiden valtuudet ja tehtävät ovat vielä valmistajaryhmiä laajemmat.

Valvonta ja täytäntöönpano

Ehdotus sisältää säännöt käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen valvonnasta ja täytäntöönpanosta, mukaan lukien sen tarkastaminen, että maantieteellisellä merkinnällä nimetty tuote on valmistettu vastaavan tuote-eritelmän mukaisesti, ja sen seuraaminen, miten maantieteellisiä merkintöjä käytetään markkinoilla.

Jäsenvaltioiden tulee nimetä virallisesta valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen, joka vastaa siitä, että asetusehdotuksen mukaisia toimia noudatetaan. Jäsenvaltio voi valita ottavansa käyttöön toimivaltaisten viranomaisten alaisen kolmannen tahon todentamisjärjestelmän tai tuotteita sertifioivia elimiä, joille toimeksianto annetaan. Tuote-eritelmien mukaisuutta valvotaan ennen kuin tuote saatetaan markkinoille sekä markkinoilla olon aikana riskianalyysiin perustuen ja riittävän usein ottaen huomioon vaatimustenvastaisuuksien todennäköisyyden. Tämä malli on jo käytössä maataloustuotteiden osalta. Jäsenvaltio voi myös sallia valmistajan omaan ilmoitukseen perustuvan todentamisjärjestelmän, jolla valmistajat todentavat tuotteen olevan tuote-eritelmän vaatimusten mukainen toimittamalla oman ilmoituksen toimivaltaiselle viranomaiselle ennen tuotteen markkinoille saattamista. Omien ilmoitusten ollessa käytössä toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava satunnaistarkastuksia. Edellä mainittu valvontamalli on kevyempi valvontamalli muita kuin maataloustuotteita varten sekä kustannuksiltaan edullisempi kuin maatalouden maantieteellisten merkintöjen mallin mukainen valvontajärjestelmä.

Ehdotuksessa suositellaan valmistajien käyttävän unionin tunnuksia ja mainintoja maantieteellisellä merkinnällä nimettyjen käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden pakkauksissa.

Valiokunnan lausunto TaVL 52/2022 vp

Ehdotuksessa vahvistetaan valmistajiin kohdistettavan valvonnan lisäksi säännöt, joiden avulla jäsenvaltiot voivat estää tai lopettaa alueellaan tapahtuvan maantieteellisten merkintöjen muun väärinkäytön.

Seuraamusten osalta asetusehdotuksessa jäsenvaltiot veloitetaan säätämään asetuksen säännösten noudattamatta jättämiseen ja rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia.

Kansainväliseen rekisteriin kirjatut maantieteelliset merkinnät ja muiden säädösten muutokset

Ehdotuksella muutetaan neuvoston päätöstä (EU) 2019/1754 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/1753. Muutoksia tarvitaan mm. sen mahdollistamiseksi, että EUIPO toimii Lissabonin järjestelmän mukaisena toimivaltaisena viranomaisena, sekä käsiteollisuus- ja teollisuustuotteita koskevien kansainvälisten hakemusten jättämisen ja käsittelyn varmistamiseksi toimivaltaisen EU-viranomaisen toimesta.

Tavaramerkkiasetusta (EU) 2017/1001 ehdotetaan muutettavaksi siten, että EUIPO:lle osoitettuihin tehtäviin lisätään käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen hallintointia ja edistämistä koskevat tehtävät. Tavaramerkkiasetusta muutetaan myös siten, että perustetaan EU-tavaramerkkejä varten verkkotunnusten tieto- ja hälytysjärjestelmä, joka vastaa käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen asetusehdotuksella perustettua varoitusjärjestelmää.

Tekninen apu

Ehdotuksessa siirretään komissiolle valta antaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 290 artiklan mukaisesti delegoituja säännöksiä, joilla annetaan EUIPO:lle tehtäväksi sellaisten kolmannen maan maantieteellisten merkintöjen, jotka ehdotetaan suojattavan kansainvälisten neuvottelujen tai kansainvälisten sopimusten nojalla, tutkiminen ja muita asiaan liittyviä tehtäviä. Tämä ei kuitenkaan koske Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjan mukaisia kolmansien maiden käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisiä merkintöjä. Säännösten tarkoituksena on varmistaa, että EUIPO:lle voidaan ulkoistaa kansainvälisten neuvottelujen ja kansainvälisten sopimusten yhteydessä maantieteellisiin merkintöihin liittyviä hallinnollisia tehtäviä, joihin ei liity kauppaa- tai ulkopoliittisia näkökohtia.

Täydentävät säännökset

Täydentävissä säännöksissä määritetään komission valtuudet antaa delegoituja säädöksiä tämän asetusehdotuksen tiettyjen artiklojen täydentämiseksi tai muuttamiseksi liittyen mm. rekisteröinnin peruuttamismenettelyyn, rekisteröintihakemuksen mukana seuraavaan asiakirja-aineistoon, unionin rekisteröintihakemuksiin, käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen unionin rekisteriin, valituksen tekemiseen ja käsittelyyn, valmistajien omaan ilmoitukseen sekä EUIPO:n antamaan tekniseen apuun.

Valiokunnan lausunto TaVL 52/2022 vp

Siirtymä- ja loppusäännökset

Käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen kansallisen suojan voimassaolo lakkaa vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta. Jäsenvaltioiden tulee ilmoittaa komissiolle ja EUIPO:lle, mitä oikeudellisesti suojattuja tai käytössä vakiintuneita nimiään ne ha-
luavat rekisteröidä ja suojata tämän asetuksen mukaisesti.

Ehdotuksessa säädetään myös siirtymäkauden kansallisesta suojasta sekä jäsenvaltioiden raportointivelvollisuudesta, joka kohdistuu maantieteellisten merkintöjen valvontastrategiaan ja valvonnan tuloksiin.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto voi hyväksyä sen, että EU:ssa luodaan erillinen suojajärjestelmä käsiteollisuus- ja teollisuustuotteille. Valtioneuvosto korostaa, että toimiva immateriaalioikeuksien järjestelmä on keskeinen tekijä teollisuuden innovoinnin ja kilpailukyvyn kannalta. Valtioneuvosto pitää näin ollen tärkeänä, että mahdollinen uusi suojamuoto on johdonmukainen ja yhteensopiva jo olemassa olevan immateriaalioikeusjärjestelmäkokonaisuuden kanssa, eikä heikennä olemassa olevien immateriaalioikeuksien, erityisesti tavaramerkin suojaa. Valtioneuvosto pitää niin ikään tarkoituksenmukaisena komission pyrkimystä luoda käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmästä yhteensopiva jo olemassa olevan maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden, viinien ja tislattujen alkoholijuomien maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmän kanssa.

Valtioneuvosto kannattaa komission tavoitetta parantaa asetusehdotuksella Euroopan unionin globaalia kilpailukykyä ja sisämarkkinoiden tehokasta toimintaa. Tehokkaasti toimiva teollis- ja tekijänoikeusjärjestelmä on keskeinen talouskasvun ja vihreän ja digitaalisen talouden mahdollistaja. Valtioneuvosto kannattaa kaikkia toimia, joilla edistetään yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, sekä muiden oikeudenhaltijoiden mahdollisuuksia hyötyä teollis- ja tekijänoikeuksien tehokkaasta käytöstä ja täytäntöönpanosta.

Valtioneuvosto katsoo, että komission vaikutusarvio osoittaa unionin laajuisen käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojan vaikuttavan myönteisesti EU:n kilpailukykyyn sekä asemaan kansainvälisissä kauppaneuvotteluissa. Valtioneuvoston käsityksen mukaan asetusehdotus ja komission vaikutusarviointi eivät myöskään anna syytä olettaa, että komission ehdotus heikentäisi tavaramerkkioikeutta perusteettomasti tai vaikuttaisi muutoin negatiivisesti tavaramerkkijärjestelmään tai sen kehittämiseen, taikka muihin immateriaalioikeuksiin.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä sitä, ettei mahdollisen uuden suojajärjestelmän perustamisesta aiheudu tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksille ja yksittäisille jäsenvaltioille, ja että järjestelmä on riittävän yksinkertainen ja tehokas. Valtioneuvosto kannattaa jäsenvaltioille jätettävän joustoja rekisteröintimenettelyn, valvonnan ja täytäntöönpanon suhteen.

Asetusehdotuksen artikla 31 verkkotunnusten tieto- ja hälytysjärjestelmän perustamisesta, jonka mukaan unioniin sijoittautuneiden maakoodien ylätasen verkkotunnusten rekistereiden olisi toimitettava EUIPO:lle hallussaan olevat tiedot ja data, jotka ovat tarpeen verkkotunnus- ja häly-

Valiokunnan lausunto TaVL 52/2022 vp

tysjärjestelmän toiminnan kannalta’, sekä vastaava 61 artikla, jolla muutetaan EU-tavaramerkki-asetusta ovat valtioneuvoston käsityksen mukaan teknisesti vaikeat toteuttaa ja artiklojen vaikutuksia mm. henkilötietojen suojaan on tarkasteltava huolellisesti neuvottelujen aikana.

Asetusehdotuksen artiklaa 56, jossa säädetään seuraamuksista asetuksen säännösten noudattamatta jättämisestä, tulisi valtioneuvoston käsityksen mukaan selkiyttää ja sanktioiden kohteena oleva toiminta ilmaista täsmällisesti yleislausekkeiden sijaan.

Valtioneuvosto katsoo, että asetusehdotuksessa komissiolle ehdotetut toimivallan siirrot ovat lähtökohtaisesti riittävän täsmällisiä, oikeasuhtaisia, tarkoituksenmukaisia ja perusteltuja.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Asetusehdotuksella perustettaisiin uusi immateriaalioikeudellinen suojamuoto, käsiteollisuustuotteiden ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suoja. Näin pyrittäisiin luomaan käsiteollisuus- ja teollisuustuotteille yhtenäiset eurooppalaiset teollis- ja tekijänoikeudet, jotka antavat saman suojan koko unionissa.

Talousvaliokunta korostaa immateriaalioikeuksien suojan ja tehokkaan hyödyntämisen merkitystä kilpailukykytekijänä. Tältä kannalta tärkeää on myös, ettei suojajärjestelmä tarpeettomasti monimutkaistu. Talousvaliokunta yhtyy valtioneuvoston arvioon tarpeesta varmistaa, että uusi suojamuoto olisi johdonmukainen ja yhteensopiva jo olemassa olevan immateriaalioikeusjärjestelmän kokonaisuuden kanssa eikä heikentäisi olemassa olevien immateriaalioikeuksien, erityisesti tavaramerkin, suojaa.

Talousvaliokunta huomauttaa, että Suomi on aiemmin suhtautunut johdonmukaisen kriittisesti nyt ehdotetun kaltaisen suojamuodon perustamiseen. Myös talousvaliokunta on arvioinut kysymystä aiemmin käsitellessään EU:n liittymistä Geneven asiakirjaan liittyen alkuperänimityksiin ja maantieteellisiin merkintöihin. Talousvaliokunta arvioi tuossa yhteydessä antamassaan lausunnossa (TaVL 58/2019 vp — U 91/2018 vp), että ei-maataloustuotteita koskevien maantieteellisten merkintöjen suoja voisi haitata tavaramerkkijärjestelmän toimintaa ja vaikeuttaa uusien merkien suunnittelua ja käyttöönottoa. Se voisi myös vaikeuttaa elinkeinotoimintaa ja yritysten mahdollisuuksia kehittää tuotteitaan ja palveluitaan. Samoin valiokunta totesi, että EU:n liittyminen Geneven asiakirjaan ei saisi muodostua tosiasiallisesti kannanotoksi ei-maataloustuotteita koskevan maantieteellisten merkintöjen suojan luomisen puolesta EU-alueelle.

Suojamuodon käyttöönottoa voidaan toisaalta perustella sillä, että unionin laajuisen käsiteollisuus- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojan on arvioitu vaikuttavan myönteisesti EU:n kilpailukykyyn sekä asemaan kansainvälisissä kauppaneuvotteluissa. Samoin on tärkeää, että käsityö- ja perinnetuotteiden tuottajilla on mahdollisuus suojata tuotteensa vilpillistä kilpailua ja jäljennöksiä vastaan. Valtioneuvosto on arvioinut myös, että asetusehdotus ja komission vaikutusarviointi eivät anna syytä olettaa, että komission ehdotus heikentäisi tavaramerkkioikeutta perusteettomasti tai vaikuttaisi muutoin negatiivisesti tavaramerkkijärjestelmään tai sen kehittämiseen taikka muihin immateriaalioikeuksiin.

Valiokunnan lausunto TaVL 52/2022 vp

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa ei kuitenkaan ole arvioitu uudesta suojamuodosta olevan juurikaan taloudellista hyötyä kotimaisille toimijoille, eikä uuden suojamuodon luomista ole pidetty tarpeellisena. Suojamuodon merkitys Suomessa jäisi kaiken kaikkiaan hyvin vähäiseksi ellei olemattomaksi, koska Suomessa ei juuri ole sellaista käsiteollisuus- tai teollisuustuotantoa, joka olisi asetuksen edellyttämällä tavalla sidoksissa tiettyyn maantieteelliseen alueeseen. Talousvaliokunta korostaa, että mikäli ehdotus uudeksi suojamuodoksi hyväksytään, sen hallinnolliset kustannukset tulee minimoida eikä järjestelmän kansallisesta käyttöönotosta saa aiheutua viranomaisille tai yrityksille enempää taakkaa kuin on välttämätöntä.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Talousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 15.11.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen kok
varapuheenjohtaja Katri Kulmuni kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Matias Mäkyne sd
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Hussein al-Tae sd
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väättäinen sd
varajäsen Kai Mykkänen kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen